

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru

Cercetare și Dezvoltare _____

” ” _____ 2025

AVIZAT

Secția AȘM _____

” ” _____ 2025

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL

(pentru etapa 2025)

privind implementarea proiectului din cadrul concursului
„Stimularea excelenței cercetărilor științifice 2025-2026”

Proiectul „Valorificarea și salvagardarea benzilor desenate din Republica Moldova din
perioada 1945-2025 ca parte integrantă a patrimoniului cultural național”
(titlul proiectului)

Cifra proiectului 25.80012.0807.53SE

Prioritatea Strategică IV „Provocări societale”

Rector U.T.M.

dr. hab. Viorel BOSTAN

(numele, prenumele)

(semnătura)

Președintele
Consiliului științific UTM

dr. hab. Vasile TRONCIU

(numele, prenumele)

(semnătura)

Conducătorul proiectului

dr. Lucia ADASCALIȚA

(numele, prenumele)

(semnătura)

L.Ș.

Chișinău, 2025

CUPRINS:

1. Scopul etapei 2025 conform proiectului depus la concurs.....	3
2. Obiectivele etapei 2025.....	3
3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2025.....	3
4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2025.....	3
5. Rezultatele obținute	6
6. Diseminarea rezultatelor la foruri științifice.....	11
7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului 2025.....	11
8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului 2025.....	13
9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului 2025.....	13
10. Dificultăți în realizarea proiectului: financiare, organizatorice, legate de resursele umane...	14
11. Recomandări, propuneri.....	14
12. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2025 în limba română și în limba engleză (Anexa 1).....	15
13. Lista lucrărilor științifice, publicate în anul 2025 (Anexa 2).....	17
14. Executarea devizului de cheltuieli din contractul de finanțare pentru anul 2025 (Anexa 3).....	19
15. Componența echipei conform contractului de finanțare pentru anul 2025 (Anexa 4).....	20

1. Scopul etapei 2025 conform proiectului depus la concurs

Documentarea, digitizarea, sistematizarea și diseminarea informație privind benzile desenate din Republica Moldova, perioada 1945-2025.

2. Obiectivele etapei 2025

- Identificarea, sistematizarea și inventarierea benzilor desenate create în Republica Moldova în perioada 1945-2025, prin arhivare și documentare sistematică, în plenitudinea diversității acestora de-a lungul perioadei cercetate.
- Studierea și sistematizarea problemelor teoretice specifice benzilor desenate.
- Identificarea, sistematizarea și analiza tuturor activităților ce vizează benzile desenate din Republica Moldova (expoziții, saloane de artă, concursuri de specialitate, activitatea de creație a artiștilor plastici, uniuni și asociații specifice domeniului).
- Colaborarea cu artiștii plastici, organizatorii de evenimente culturale și concursuri de specialitate, prin organizarea de workshop-uri dedicate benzilor desenate.
- Participarea în cadrul conferințelor naționale și internaționale.
- Diseminarea rezultatelor științifice.
- Organizarea de evenimente dedicate promovării benzilor desenate și popularizării principiilor artistice specifice lor.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2025

Acțiunea 1. Studierea literaturii de specialitate: date istoriografice privind benzile desenate în spațiul european, componentele specifice în evoluția benzilor desenate;

Acțiunea 2. Studierea materialelor din fondurile bibliotecilor: imagini ale benzilor desenate, sistematizate în plenitudinea diversității acestora de-a lungul perioadei cercetate;

Acțiunea 3. Studierea materialelor din fondurile arhivelor: activitățile ce vizează benzile desenate din Republica Moldova (expoziții, saloane de artă, concursuri de specialitate, activitatea de creație a artiștilor plastici, crearea de uniuni și asociații specifice domeniului).

Acțiunea 4. Studierea materialelor din fondurile muzeelor și a altor instituții statale: activitățile ce vizează benzile desenate din Republica Moldova (expoziții, saloane de artă, concursuri de specialitate, activitatea de creație a artiștilor plastici, crearea de uniuni și asociații specifice domeniului).

Acțiunea 5. Definirea metodologiei de cercetare; terminologie sistematizată; problemele teoretice specifice benzilor desenate.

Acțiunea 6. O prelegere universitară despre benzile desenate din Republica Moldova

Acțiunea 7. Workshop dedicat benzilor desenate.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2025

În vederea realizării etapei 2025 au fost desfășurate și realizate un șir de acțiuni/activități, precum:

4.1. *A fost studiată literatura de specialitate din fondul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, secția ARTE și materialele grafice (benzi desenate) din fondul Bibliotecii pentru copii „Ion Creangă” din Republica Moldova.*

- 4.2. *Au fost studiate materialele grafice (benzi desenate) din fondul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova:* revista lunară „NOI” (numerele din anii 1990-2015); ediția periodică „Tânărul leninist” (numerele din anii 1950-1970); revista lunară pentru copii „Alunelul” (numerele din anii 1990-2025); revista lunară pentru copii „Steluța” (numerele din anii 1965-1990); revista lunară pentru copii „Scânteia leninistă” (numerele din anii 1955-1980); revista bilunară „Chipăruș” (numerele din anii 1958-1970); revista de satiră și umor „Cactus” (numerele din anul 1993); revista de satiră și divertisment „Constelația Post-Scriptum” (numerele din anul 1999).
- 4.3. *Au fost studiate materialele grafice (benzi desenate) din fondul Muzeul Literaturii Române din Chișinău, Republica Moldova:* revista literară și politico-socială „Nistru”, rubrica „Satiră și umor” (anii 1960-1970); fondul grafic al muzeului.
- 4.4. *Au fost consultate materialele din fondurile Agenției Naționale a Arhivelor din Republica Moldova și Arhivei Organizațiilor Social-Politice a Republicii Moldova – dosarele personale ale plasticienilor în vederea identificării, analizei și fortificării suportului documentar indispensabil studierii tematicii proiectului de cercetare.*
- 4.5. *Au fost acumulate informații prin vizionarea filmului de animație „Vecinii” care a fost creat în baza seriei de benzi desenate ce poartă același titlu generic „Vecinii”, serie publicată periodic până la începutul anilor '90 ai secolului al XX-lea pe paginile revistei de satiră și umor „Chipăruș”.*
- 4.6. *A fost stabilită abordarea metodologică:* investigarea surselor istoriografice și a documentelor de arhivă, a surselor din presa periodică prin utilizarea metodelor de cercetare ce se diferențiază în metode de culegere a datelor, de prelucrare și orchestrare a informațiilor și a materialului ilustrativ, de analiză istorico-comparativă, semiotică, tipologică, semantică, imagologică, calitativ-descriptivă, de sinteză, studiu de caz, ș.a.
- 4.7. *Au fost sistematizate și prelucrate digital materialele grafice identificate – benzi desenate create de către plasticienii:* Alexei Grabco, Alexei Colîbneac, Aurel Guțu, Valeriu Curtu, Iurie Simac, Lică Sainciuc, Ivan Dub, Iacov Averbuh, Margareta Chițcații, Nona Mîndrescu, Ana Evtuşenco, Aurel Resteu, Valeriu Ionițoi, Anatolii Smîșleaev, Vasile Diviza, Radu Diordiev, Iulian Melnic, N. Cibotaru, Boris Svinorez, Natalia Bahcevan, ș.a.
- 4.8. *Au fost purtate discuții directe cu plasticienii Octavian Curoșu, Cristiana Grati, Victor Crudu, Anatol Fornea, Alexandru Plăcintă, Margareta Chițcații - în vederea identificării materialelor grafice din arhivele personale ale acestora și a datelor complete și veridice cu privire la activitatea lor în domeniul benzii desenate, dar și posibile date despre alți artiști care au practicat benzile desenate. Astfel, au fost identificate, analizate și implicate în articole științifice: date personale despre tinerii artiști, școala de formare, participări la expoziții naționale/internaționale și la alte evenimente specifice domeniului, benzi desenate create de aceștia.*
- 4.9. *Au fost inițiate și purtate dialoguri directe și schimburi de corespondență cu artiști creatori de bandă desenată din România și Marea Britanie. Aceste interacțiuni au facilitat accesul la informații relevante, au permis identificarea posibilităților de cooperare dintre creatorii din Republica Moldova și cei din străinătate, au favorizat determinarea și precizarea manifestărilor specifice domeniului benzilor desenate la care pot participa inclusiv artiștii autohtoni, contribuind la consolidarea perspectivei analitice a studiului.*

- 4.10. *Participarea membrilor proiectului de cercetare, în data de 6 septembrie 2025, în cadrul Workshop-ului „Povestea zine-ului cu Sorina Vazelina (RO)”, organizatori Samizdat Club din Republica Moldova, în cadrul activităților din cadrul Salonului Internațional de Carte „BOOKFEST”, ediția 2025 – participare ce a permis identificarea și studierea etapelor de creare a benzilor desenate.*
- 4.11. *Au fost analizate materialele identificate, implicându-se terminologia specifică domeniului benzilor desenate, metodologia bazată pe studiu de caz și analiză structurală, semiotică, stilistică, tematică și cea comparativă, ca rezultat au fost realizate articole științifice cu care s-a participat în cadrul Manifestărilor Științifice – studii care au pus în lumină valoare amprentei socio-culturale a benzilor desenate precum și a creatorilor acestora:*
- 4.11.1. Conferința Științifică Internațională „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății de mâine”, Academia de Științe a Republicii Moldova, 18-19 septembrie 2025, ediția a XII-a, Iași-Chișinău-Lviv.
- Cu articolele științifice:
1. Benzile desenate „Trică și Ciupică” ale plasticianului Alexei Grabco – fenomen socio-cultural și educațional de impac (Autor: Lucia Adascalîța.)
 2. Revista Alunelul, promotor al benzilor desenate în perioada anilor 1990-2000 în Republica Moldova (Autori: Viorica Cazac, Milena Troșchina)
- 4.11.2. Conferința Științifică Internațională PATRIMONIUL CULTURAL: CERCETARE, VALORIFICARE, PROMOVARE, Ediția a XVII-a dedicată Zilelor Europene ale Patrimoniului, Institutul Patrimoniului Cultural din Republica Moldova, 25-26 septembrie 2025.
- Cu articolul științific:
1. Comics by young artists from the Republic of Moldova and their impact on sustainable development (Autori: Lucia Adascalîța, Viorica Cazac, Nicoleta Vasiliev)
- 4.11.3. Simpozionul artistico-științific național cu participare internațională „Învățământul artistic – dimensiuni culturale și identitare”, Universitatea Pedagogică de stat „Ion Creangă” din Chișinău, Facultatea de Arte Vizuale și Design, 28 octombrie 2025.
- Cu articolul științific:
1. Analiza diversității tehnicilor utilizate în procesul de creare a benzilor desenate (Autori: Nicoleta Vasiliev, Milena Troșchina)
- 4.12. *A fost organizată și desfășurată în data de 08 octombrie 2025 o prelegere universitară despre benzile desenate: Vorbitori: Lucia Adascalîța, Viorica Cazac; Invitată specială: Margareta Chițcatîi, pictoriță, caricaturistă, creatoare de bandă desenată, președinte a Asociației Caricaturiştilor din Republica Moldova. La eveniment au participat 55 studenții de la programul „Design și Tehnologii Poligrafice” și programul „Design Industrial”, din anii de studii unu, doi și trei.*
- 4.13. *A fost organizat și desfășurat, în data de 25 noiembrie 2025, un Workshop dedicat benzilor desenate: Moderatori: Lucia Adascalîța, Viorica Cazac, Nicoleta Vasiliev; Invitată specială: creatoarea de benzi desenate Cristiana Grati. La workshop au participat 34 studenții de la programele de studii „Design și Tehnologii Poligrafice” și „Design Industrial”, din anii trei și patru de studii.*

5. Rezultatele obținute

Tema generală a proiectului „*Valorificarea și salvagardarea benzilor desenate din Republica Moldova din perioada 1945-2025 ca parte integrantă a patrimoniului cultural național*” a presupus acțiuni care s-au concentrat pe rezultate academice ale procesului de investigare științifică susținute argumentativ prin două tipuri de rezultate:

Primul tip de rezultate se referă la dimensiunea academică a procesului de înțelegere și contextualizare incluzând formulări argumentate și vizează:

1. Rezultate calitative cu caracter nemetric, identificate prin repere ale cunoașterii științifice – noțiuni, principii de bază, concepte și enunțuri fundamentale, cunoștințe, competențe obținute în urma activităților de cercetare desfășurate pe parcursul celei de-a doua jumătăți a anului 2025, cu accent pe asimilarea și consolidarea ulterioară a acestor achiziții științifice.

Al doilea tip de rezultate urmăresc procesul de diseminare și valorificare a cunoștințelor, realizat prin publicare sau prin alte mecanisme de transmitere a informațiilor rezultate din cercetările științifice întreprinse în cadrul proiectului, având în vedere:

2. Rezultate cantitative cu caracter metric, reflectate prin indicatori ai produsului științific, livrabile într-un termen apropiat, care presupune adaptarea unei forme standardizate de redactare/prezentare științifică, menite să faciliteze circulația și perpetuarea informațiilor științifice despre banda desenată din Republica Moldova în spațiul public prin comunicare orală, prin tipărituri pe suport de hârtie, prin publicare pe suport electronic și altele.

Pe axa cunoașterii științifice empirice, documentate au fost obținute următoarele rezultate:

Cercetările întreprinse s-au derulat printr-un demers metodologic complex, bazat pe investigarea exhaustivă a fondurilor naționale din Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca pentru copii „Ion Creangă” din Republica Moldova, Muzeul Literaturii Române din Chișinău, Agenția Națională a Arhivelor din Republica Moldova, Arhiva Organizațiilor Socio-Politice din Republica Moldova. Analiza aprofundată a informațiilor identificate au permis elucidarea faptului că banda desenată este o formă de artă bazată pe imagini (constituite structural în pagini ce cuprind benzi/fâșii și casete/cadre), tradiții și tehnici grafice cu o structură narativă inedită tot mai complexă. Impactul cultural și social al benzi desenate asupra umanității este demn de remarcat. Aici, se poate menționa rolul benzilor desenate în sesizarea subtilă, dar țintită asupra unor probleme societale necesare de soluționat, de atitudine și încurajare civică, în calitate de instrument de reflecție personală, de cunoaștere a istoriei, de dezvoltare personală ș.a. Contribuția educațională adusă generațiilor de copii de orice vârstă, prin intermediul edițiilor periodice și nu doar, subliniază rolul semnificativ al benzilor desenate ce sunt și vor rămâne indubitabil o parte a culturii universale. Remarcăm expresia benzilor desenate ca fiind „oglină” a timpurilor în care au fost create, evidențiind realitățile sociale, politice și culturale, și servind drept mijloc de punere în lumină, de critică, de creare a bunei-dispoziții sau de revoltă.

Cercetările bazate pe studii de caz aprofundate au reliefat particularitățile creației artiștilor plastici precum Alexei Grabco, Lică Sainciuc, Margareta Chițcatîi, Cristiana Grati, Octavian Curoșu, Alex Buretz, Călin și Valentin Enachi, Inna Sacali și alții. S-au identificat și s-au valorificat și benzile desenate create de către artiștii Iurie Simac, Valeriu Curtu, Alexei Colîbneac, Ivan Dub, N. Romanovschi, G. Gurban, Nona Mîndrescu, N. Cibotaru, Boris Jankov, Aurel Guțu, Valeriu

Ionițoi, Ana Evtușenco, E. Maidenberg, Natalia Bahcevan, Anatolii Smîșleav, N. Tighineanu, Boris Svinorez, Vasile Diviza, Radu Diordiev, Iulian Melnic și alții.

Din amplele analize se observă cert că banda desenată s-a regăsit în pledoariile vizuale ale multiplilor artiști plastici din Republica Moldova, fiind prezentă în special în edițiile periodice și neperiodice pentru copii. Astfel, studiul participativ-observativ desfășurat în cadrul proiectului dat de cercetare, a implicat identificarea, vizualizarea, selectarea și analiza conținuturilor numerelor edițiilor periodice: revista lunară „NOI” (anii 1990-2015); ediția periodică „Tânărul leninist” (anii 1950-1970); revista lunară pentru copii „Alunelul” (anii 1990-2025); revista lunară pentru copii „Steluța” (anii 1965-1990); revista lunară pentru copii „Scânteia leninistă” (anii 1955-1980); revista bilunară „Chipăruș” (anii 1958-1970); revista de satiră și umor „Cactus” (anul 1993); revista de satiră și divertisment „Constelația Post-Scriptum” (1999) – a reliefat o prezență remarcabilă a benzilor desenate în perioada anilor 1945-2025. Se relevă faptul că prezența activă a benzilor desenate în edițiile periodice a facilitat impulsivitatea evoluției acestora, cunoașterea lor ca gen al artelor secvențiale și nu în ultimă instanță, a fidelizat cititorii de toate vârstele în raport cu edițiile în care se regăseau reproduse.

Demersul științific a cuprins în vizorul său analiza evoluției și a manifestării benzilor desenate în cadrul artelor grafice din Republica Moldova, domeniu care a beneficiat, istoric, de o atenție mai redusă comparativ cu grafica de carte, grafica de șevalet etc. Studiul a dezvăluit și a pus în valoare diverse teme, subiecte, mesaje, tehnici tradiționale și moderne-digitale de creare a benzilor desenate, instrumente digitale, principii de structurare și paginare a benzilor desenate, relație text-imagie. Analiza a permis identificarea mai multor tipuri de benzi desenate dezvoltate pe teritoriul țării, astfel după format s-au evidențiat benzi desenate publicistice, romanele grafice și banda desenată digitală; după conținut: sociale, istoric-documentare, acțiune/aventură, educaționale, fantastice; după stil: realist, stilizare caricaturală, stil franco-belgian, minimalist; după structura narativă: secvențială liniară, secvențială fragmentară, fără text, hibridă; după funcție: educațională, istorico-documentară, de demistificare, politică, experimentală.

A fost conturat specificul benzii desenate din Republica Moldova marcat de un parcurs distinct, în care se evidențiază o etapă preliminară, anii 1945-1959, definită prin manifestarea unor prime căutări artistice, o etapă prolifică în anii '60-'70 ai secolului al XX-lea, urmată de o perioadă de interes diminuat în anii 1980-1990 și începând cu anii 2000 – etapa de revitalizare semnificativă a benzilor desenate, atât la nivel de producție, cât și de interes din partea publicului larg.

S-a elucidat faptul că perioada cuprinsă între anii 1960-1970 era marcată de utilizarea tehnicilor tradiționale de grafică (desen în acuarelă, în tuș, în creioane colorate sau în creioane grafit) și de publicare constantă în revistele destinate copiilor, precum *Scânteia leninistă*, *Steluța*, și altele. S-a observat și s-a evidențiat că aceste benzi desenate erau concepute ca instrumente vizuale menite să promoveze funcțiile socio-culturale precum cele de informare, educativ-formative și cele de divertisment prin umor. Umorul, s-a constatat că în această perioadă, era utilizat abil ca o componentă de importanță majoră în ghidarea percepției copiilor față de lumea înconjurătoare, de sentimentele și activitățile umane: muncă, sport, învățatură, îngrijirea animalelor, ajutorul oferit apropiaților ș.a. Astfel au fost identificate și analizate creațiile artiștilor plastici Alexei Grabco, Iacov Averbuh.

A fost supusă analizei și etapa cuprinsă între începutul anilor '70 și sfârșitul anilor '80 ai secolului al XX-lea care a permis observarea apariției tot mai rară a benzilor desenate, iar apariția lor pe paginile revistei de satiră și umor *Chipăruș* și *Steluța* atestă continuarea dezvoltării de benzi desenate cu aceleași principii de structurare de către graficianul Alexei Grabco, cu mici intervenții privind subiectele abordate (orientate spre elucidarea unor practice cotidiene menite să dezvolte spiritul de autonomie și ingeniozitate la copii), stilistica (într-o manieră decorativă) și cromatica mai puțin diversă și vibrantă, cu rol de mici accente.

A fost evaluată și evidențiată individualitatea creației de benzi desenate din palmaresul artistic al graficianului Alexei Grabco din seriile *Trică și Ciupică* ce au văzut lumina tiparului în paginile revistei *Scânteia leninistă* (anii 1950-1965), *Aventurile lui Trică și Ciupică* (1960), *Noile aventuri ale lui Trică și Ciupică* (1963), *Trică și Ciupică* (1989). A fost pus în valoare procesul creativ, paradigmele de constituire a imaginii, încărcătură simbolică a mesajelor, schimbările de formă, de culoare, de experimente vizuale, de conotații prezente în multiplele benzi desenate elaborate de plasticianul Alexei Grabco în decursul a mai bine de cinci decenii.

Examinarea vizual-plastică și de realizare tehnică a benzilor desenate a permis constatarea faptului că în anii '50-'60 ai secolului al XX-lea, de cele mai multe ori, imaginile apar cu dispunere pe verticală fără a fi încadrate în casete, iar personajele din imagini nu sunt însoțite de cuvinte în actul lor narativ – textul fiind sub formă de versuri în calitate de legendă. Începând însă cu cea de-a doua jumătate a anilor '90 se remarcă o reconfigurare a spațiului grafic al paginii în mai multe instanțanee dinamice, dispuse adesea pe orizontală, care în aspect structural apar încadrate în casete. S-a remarcat faptul că personajele din imagini deja sunt însoțite de cuvinte în actul lor narativ. Din analiză se constată că constituția plastică a semnelor precum dimensiunea, efectele și stilizările sugerează valențe asemănătoare unui zgomot sau exprimă emoții, stări, gânduri. Totodată se evidențiază că bulele de dialog, rotunde sau rectangulare, nu apar în mod imperativ în toate benzile desenate din perioada supusă analizei. Este necesar de menționat că și caracterul imaginilor a suferit schimbări – conținutul a devenit mai bogat, iar amplitudinea și calitatea informației, adusă cititorilor, este mai mare.

Analiza documentară extinsă privind publicarea benzilor desenate a evidențiat, la începutul anilor '90, apariția frecventă a acestor tipuri de imagini în revista pentru copii „Alunelul”. Investigația sistemică a acestei publicații a presupus remarcarea prezenței unei secțiuni dedicate domeniului benzi desenate, secțiune intitulată sugestiv „Comics” în vederea evidențierii imaginilor ca parte a unei forme de artă distinctă, subliniind pentru cititori specificul expresiv al acesteia. Examinarea detaliată a numerelor revistei „Alunelul” (anii 1990-2025) a condus la identificarea benzilor desenate semnate: Valeriu Curtu, N. Tighineanu, Aurel Guțu, Anatolii Smâșleaeu, Valeriu Ionițoi, Ana Evtuşenco, E. Maidenberg, Natalia Bahcevan, N. Tighineanu, Boris Svinorez, Vasile Diviza, Radu Diordiev, Iulian Melnic și alții. Analiza benzilor desenate ale acestor creatori arată că aceștia utilizau în procesul lor creativ o mare varietate de aranjamente ale imaginii, o mare varietate de forme și de reprezentare a evenimentelor, obiectelor din mai multe puncte de referință, racursiuri. Astfel, imaginile benzilor desenate din secțiunea „Comics” sunt caracterizate de cadre/casete dispuse într-un singur registru orizontal sau vertical, sau două-patru registre orizontale sau verticale paralele, cadrele sunt fie omogene sau neomogene alternate dimensional, de formă: pătrată, dreptunghiulară – verticale sau orizontale; de tip deschis sau închis (delimitate prin contururi);

policrome, policromie integrată cu monocromie; narațiune vizuală statică sau dinamică, emoțională; realiste sau fantastice. Ritmicitatea estetică oferită de constituirea compozițională a benzilor desenate este corelată cu ritmicitatea acțiunilor ce formează subiectul narațiunii vizuale. Graficienii au operat cu planuri panoramice, de ansamblu, mijlocii, americane sau prim-planuri care accentuează interactivitatea, atractivitatea și alternarea dinamicii cu statica narațiunii. Unele benzi desenate sunt reprezentate doar de imagini, accentele fiind puse pe personaje operând cu contrastele cromatice, altele abundă în bule cu contururi neregulate, cu texte reproduse cu fonturi tipografice dominând imaginile.

A fost studiat ansamblul de benzi desenate din creația tinerilor artiști precum Cristiana Grati, Octavian Curoșu, Alex Buretz, Călin și Valentin Enachi, Inna Sacali în perspectiva valorificării potențialului artistic al acestora, a investigării și accentuării subiectelor abordate, a formelor și a limbajului plastic de exprimare, a particularităților distinctive, a mijloacelor de expresie plastică, a mesajelor generate și a funcțiilor esențiale pe care le dețin lucrările acestora ce fac parte din domeniul benzilor desenate. Se remarcă faptul că în creația acestor tinerilor artiști, ce se manifestă după anii 2000, se relevă o miză tot mai accentuată pe funcția educației civice, a demistificării unor informații de natură socio-politică și culturală, și împărtășirea cu publicul larg a unor experiențe personale. Din analiza comparativă a benzilor desenate din creația acestor artiști se observă că ei valorifică acest tip de artă ca pe un suport vizual pentru dezvoltarea gândirii critice și pentru abordarea unor teme contemporane ce vizează ecologia, starea de bine în familie și societate, dinamica politică actuală locală și internațională precum și aspect istorice.

Analiza materialelor și a procedurilor tradiționale de creare a benzilor desenate, precum hârtia, creioanele grafit, tușul, acuarela, caracteristice sfârșitului anilor 1950 – începutul anilor 2000, au favorizat identificarea unor soluționări estetice caracterizate de contururi ferme, contrast puternic de culoare și formă, precum și o paletă cromatică limitată. Procesul manual de creare a benzilor desenate, desfășurat în etape distincte (schițare, conturare, colorare) de către plasticienii Alexei Grabco, Margareta Chițcații, Iurie Simac, Valeriu Curtu, Alexei Sainciuc ș.a., s-a constatat că era constrâns de posibilitățile tehnice ale vremii, influențând vizibil stilul grafic și complexitatea narativă. Iar studierea tehnologiilor digitale de realizare a benzilor desenate a evidențiat transformările profunde aduse de utilizarea software-urilor specializate (Clip Studio Paint, Adobe Photoshop, Procreate, Krita) și a echipamentelor moderne (tablete grafice, stylus-uri, dispozitive interactive). Investigația a arătat că instrumentele moderne, utilizate de către tinerii artiști Octavian Curoșu, Alex Buretz, Cristiana Grati, Inna Sacali, Călin Enachi, Valentin Enachi, Anghelina Ciubotaru, integrează toate etapele procesului de producție într-un mediu unitar, oferind posibilități extinse de editare, corecție, stocare și publicare. Deci, s-a conchis că mediul digital permite simularea texturilor tradiționale, utilizarea modelelor 3D, crearea efectelor vizuale complexe și adaptarea lucrărilor pentru distribuție multiplatformă – de la tipar la webtoon-uri și formate interactive – fapt ce le permite plasticienilor să fie relevanți în cadrul expozițiilor contemporane dedicate benzilor desenate desfășurate la nivel național și internațional.

Rezultatele cantitative cu caracter metric obținute în cadrul proiectului în decursul celei de-a doua jumătate a anului 2025 sunt următoarele:

Articole științifice care au fost realizate și expediate spre publicare, în țară și peste hotare: articole științifice în reviste din bazele de date Web of Science – 1; articole în reviste din străinătate

recunoscute – 2; articole în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională – 1; teze în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova) – 1; teze în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională – 1.

Au fost organizate: o prelegere universitară despre benzile desenate (08.10.2025 – <https://www.facebook.com/share/p/17yAEZd3YY/>) – la care au participat 55 de studenți de la programele de studii „Design și Tehnologii Poligrafice” și „Design Industrial”, din anii unu, doi și trei de studii; un workshop dedicat benzilor desenate (25.11.2025 – <https://www.facebook.com/share/p/1DTRDFWgfst/>) – la care au participat 34 studenți de la programele de studii „Design și Tehnologii Poligrafice” și „Design Industrial”, din anii trei și patru de studii. În cadrul acestor evenimente au fost prezentate și implicate în practică atât informațiile teoretice, cât și metode/tehnici utile și implicarea de materiale specifice privind realizarea benzilor desenate conform rigorilor acestei forme de artă grafică.

Diseminarea rezultatelor obținute în proiect s-a realizat prin participarea cu comunicări orale și prezentări Power Point la evenimente științifice: conferințe științifice internaționale în țară – 3; conferințe științifice naționale cu participare internațională – 1.

Diseminarea activităților din cadrul proiectului de cercetare publicului larg s-a realizat prin intermediul paginilor de pe rețelele de socializare ale programului Design și Tehnologii Poligrafice, UTM:

- participarea cu comunicare științifică la Conferința științifică internațională „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine”, ediția a XII-a din 18-19 septembrie 2025, organizator Academia de Științe a Moldovei. <https://www.facebook.com/share/p/16duru2a4L/>

- participarea cu comunicare științifică la Conferința Științifică Internațională „Patrimoniul Cultural: Cercetare, Valorificare, Promovare”, ediția a XVII-a, desfășurată în contextul Zilelor Europene ale Patrimoniului din 25-26 septembrie 2025, organizator Institutul Patrimoniul Cultural. <https://www.facebook.com/share/p/1Cj6BneTSy/>

- participarea cu comunicare științifică la Simpozionul artistico-științific național cu participare internațională „Învățământul artistic – dimensiuni culturale și identitare”, Universitatea Pedagogică de stat „Ion Creangă” din Chișinău, Facultatea de Arte Vizuale și Design, 28 octombrie 2025. <https://www.facebook.com/share/p/17Ack9Rt2D/>

- participarea membrilor proiectului de cercetare, în data de 6 septembrie 2025, în cadrul Workshop-ului „Povestea zine-ului cu Sorina Vazelina (RO)” <https://www.facebook.com/share/p/15zTtfysgK/>

- Organizarea și desfășurarea prelegerii universitare despre benzile desenate în data de 08.10.2025. <https://www.facebook.com/share/p/1H89WYZ32Y/>; <https://www.facebook.com/share/v/1Fb7CQonmW/> <https://www.facebook.com/share/p/1A97BpC4ZZ/>.

- Organizarea și desfășurarea unui workshop dedicat benzilor desenate în data de 25.11.2025. <https://www.facebook.com/share/v/1BeMy3iSQM/>; <https://www.facebook.com/share/p/1EqromRLrk/>

6. **Diseminarea rezultatelor** obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu) și în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

6.1. *Lista publicațiilor din anul 2025 în care se reflectă doar rezultatele obținute în proiect este prezentată în Anexa 2.*

6.2. *Participarea membrilor proiectului de cercetare în cadrul lucrărilor pe secțiuni ale Conferințelor Științifice și diseminarea rezultatelor cercetărilor efectuate prin intermediul comunicărilor orale însoțite de prezentări Power Point:*

6.2.1. Lucia Adascalita, Nicoleta Vasiliev. Conferința Științifică Internațională PATRIMONIUL CULTURAL: CERCETARE, VALORIFICARE, PROMOVARE, Ediția a XVII-a dedicată Zilelor Europene ale Patrimoniului, 25-26 septembrie 2025, în cadrul secțiunii II: Identitate, memorie și comunicare artistică în context global (III).

Cu comunicarea științifică: *Benzile desenate ale tinerilor artiști din Republica Moldova și impactul lor în dezvoltarea durabilă/Comics by young artists from the Republic of Moldova and their impact on sustainable development.*

6.2.2. Lucia Adascalita. Conferința Științifică Internațională „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății de mâine”, 18-19 septembrie 2025, ediția a XII-a, Iași-Chișinău-Lviv, secțiunea „Arta și mitopoetica orașului în context național și internațional”.

Cu comunicarea științifică: *Benzile desenate „Trică și Ciupică” ale plasticianului Alexei Grabco – fenomen socio-cultural și educațional de impac.*

6.2.3. Viorica Cazac, Milena Troșchina. Conferința Științifică Internațională „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății de mâine”, 18-19 septembrie 2025, ediția a XII-a, Iași-Chișinău-Lviv, secțiunea „Arta și mitopoetica orașului în context național și internațional”.

Cu comunicarea științifică: *Revista Alunelul, promotor al benzilor desenate în perioada anilor 1990-2000 în Republica Moldova.*

6.2.4. Nicoleta Vasiliev. Simpozionul artistico-științific national cu participare internațională „Învățământul artistic – dimensiuni culturale și identitare”, Universitatea Pedagogică de stat „Ion Creangă” din Chișinău, Facultatea de Arte Vizuale și Design, 28 octombrie 2025.

Cu comunicarea științifică: *Analiza diversității tehnicilor utilizate în procesul de creare a benzilor desenate.*

7. **Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului**

Impactul științific al studiului:

Consolidarea studiilor asupra benzilor desenate a contribuit la evidențierea în peisajul artistic și cultural din Republica Moldova a unui domeniu de cercetare explorat insuficient până la moment; a permis identificarea artiștilor plastici creatori de benzi desenate în Republica Moldova, fapt ce a condus la reliefarea unor noi fațete ale parcursului artistic al plasticienilor consacrați (Alexei

Grabco, Lică Sainciuc, Valeriu Curtu, Iurie Simac, Alexei Colîbneac, Aurel Guțu, Ana Evtușenco, Margareta Chițcatii, Valeriu Ionițoi, Anatolii Smîșleaeu ș.a.) al tinerilor artiști (Octavian Curoșu, Călin Enachi, Cristiana Grati, Inna Sacalî, Valentin Enachi ș.a.) care au creat sau crează și benzi desenate, pe lângă grafică de carte, grafică satirică, grafică de șevalet și altele. Informațiile, datele, analizele asupra creației acestor artiști contribuie la extinderea cunoștințelor privind istoria și evoluția domeniului arte vizuale din Republica Moldova, facilitează reconstituirea unui cadru cultural și artistic esențial pentru întregirea fenomenului vizual contemporan, evidențierea contribuțiilor individuale și colective ale creatorilor de benzi desenate în acest context.

A fost creat un cadru teoretic științific de referință prin articolele științifice care servesc drept suport metodologic, dar și surse de bază analitico-interpretative a expresiilor artistice, a valențelor semantice, a interpretării subiectelor și mesajelor benzilor desenate, importante pentru viitoarele cercetări asupra artei grafice și culturii vizuale din Republica Moldova, dar și pentru dezvoltarea ulterioară a proiectelor educaționale, inițiativelor editoriale.

Creșterea vizibilității benzilor desenate la nivel internațional prin publicarea rezultatelor cercetărilor în reviste internaționale și naționale cu participare internațională a permis punerea în valoare a specificul benzilor desenate din Republica Moldova și introducerea acestora în circuitul științifico-artistic internațional.

Impactul educațional și socio-cultural:

Revitalizarea benzilor desenate în peisajul educațional și cultural prin intermediul prelegerii universitare, a workshop-ului organizate, a participării la Conferințele Științifice și a publicării rezultatelor cercetărilor științifice au adus în atenția publicului larg (mediul academic, mediul științific, societatea civilă) acest domeniu artistic, sprijinind astfel consolidarea identității culturale prin recuperarea unor teme locale, a unor tradiții grafice de reprezentare a realităților sociale, care favorizează extinderea orizontului cultural al comunității.

Integrarea benzilor desenate în procesul de învățământ universitar, în calitate de instrument educațional vizual-narativ inovator, stimulează creativitatea și gândirea critică la tineri, precum și interesul față de subiecte din literatura română (opera literare), cele legate de subiecte sensibile din societate. Astfel, promovarea alfabetizării vizuale prin educarea principiilor de analiză a benzilor desenate și integrarea lor în procesul educațional, contribuie la învățarea tinerilor de a crea sau interpreta mesaje vizuale complexe și la dezvoltarea unei societăți îmbogățită cultural-estetic.

Creșterea interesului tinerilor pentru patrimoniul cultural vizual – proiectul contribuie la formarea unei noi generații de artiști interesați de acest domeniu al artelor prin creșterea interesului lor față de banda desenată și prin dezvoltarea abilităților de a crea și a promova banda desenată în cadrul evenimentelor organizate.

Stimularea interesului față de benzile desenate prin creșterea interesului publicului datorită evenimentelor organizate și a stabilirii interacțiunilor dintre studenți și artiștii creatori de bandă desenată, editori și instituții culturale încurajează pe toți cei menționați să colaboreze și să creeze, să distribuie noi benzi desenate necesare dezvoltării prospere a acestui domeniu în Republica Moldova, dar și să se dezvolte o generație de tineri care pot să analizeze critic informațiile, să le înțeleagă rapid și intuitiv. Deci, banda desenată poate deveni un instrument eficient pentru transmiterea mesajelor educaționale și civice în vederea coagulării sociale.

8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului

Implementarea proiectului „25.80012.0807.53SE Valorificarea și salvagardarea benzilor desenate din Republica Moldova din perioada 1945-2025 ca parte integrantă a patrimoniului cultural național” etapa 2025, s-a desfășurat prin colaborări sub diferite forme cu subdiviziuni universitare, instituții de cultură, uniuni artistice etc. din Republica Moldova, acești subiecți fiind în calitate de:

- *parteneri* în desfășurarea cercetărilor privind identificarea materialelor teoretice și grafice: Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Muzeul Literaturii Române din Chișinău, Biblioteca pentru copii „Ion Creangă” din Republica Moldova, Agenția Națională a Arhivelor din Republica Moldova, Arhiva Organizațiilor Social-Politice a Republicii Moldova, Samizdat Club din Republica Moldova, Asociația Caricaturiştilor din Republica Moldova, Octavian Curoșu (artist plastic), Cristiana Grati (artist plastic), Victor Crudu (artist plastic), Anatol Fornea (artist plastic), Alexandru Plăcintă (artist plastic), Margareta Chițcații (artist plastic, președintă a Asociației Caricaturiştilor din Republica Moldova), Nicolae Curoșu (artist plastic, muzeograf).

- *participanți* în cadrul evenimentelor organizate și desfășurate în cadrul proiectului: studenții de la Facultatea de Design, Universitatea Tehnică a Moldovei: programele de studii „Design și Tehnologii Poligrafice” și „Design Industrial”, cadrele didactice de la Facultatea de Design, colaboratorii Bibliotecii Facultății de Design.

- *participări* cu articole științifice și prezentări Power Point în cadrul manifestațiilor științifice organizate în Republica Moldova: Simpozionul artistico-științific național cu participare internațională *Învățămintul artistic – dimensiuni culturale și identitare* (Universitatea Pedagogică de stat „Ion Creangă” din Chișinău, Facultatea de Arte Vizuale și Design) – 1 articol științific, 1 comunicare + prezentare Power Point; Conferința Științifică Internațională *Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare*, Ed. 17 (Institutul Patrimoniului Cultural) – 1 rezumat, 1 comunicare + prezentare Power Point; Conferința Științifică Internațională *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine* (Academia de Științe a Moldovei) – 2 articole științifice, 2 comunicări + prezentări Power Point.

9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului

Activitatea de implementare a proiectului „25.80012.0807.53SE Valorificarea și salvagardarea benzilor desenate din Republica Moldova din perioada 1945-2025 ca parte integrantă a patrimoniului cultural național” etapa 2025, s-a derulat și prin colaborări internaționale care s-au concretizat în:

- *parteneri* din România: Octav Ungureanu (creator de benzi desenate, responsabil de editarea revistei Comics și platforma București Comics Fest), Dodo Nița (creator de benzi desenate, jurat în diverse concursuri dedicate benzilor desenate), Sergiu Fărcășanu (caricaturist), Sorina Vazelina (creatoare de fanzine), în vederea creării de parteneriate între artiștii din ambele țări; desfășurării de viitoare evenimente în comun; identificării manifestărilor expoziționale internaționale, revistelor de specialitate, colaborărilor internaționale dintre artiștii din Republica Moldova și cei din România; promovării benzilor desenate din Republica Moldova în spațiul cultural european și altele.

- *participări* cu articole științifice și prezentări Power Point în cadrul manifestațiilor științifice internaționale: Conferința Științifică Internațională *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în*

dezvoltarea societății durabile de mâine (Iași, revista „Authentication and Conservation of Cultural Heritage. Research and Technique”) – 2 articole științifice, 2 comunicări + prezentări Power Point.

10. Dificultățile în realizarea proiectului de natură financiară, organizatorică, legate de resursele umane etc.

La această etapă nu au fost întâmpinate dificultăți în realizarea proiectului.

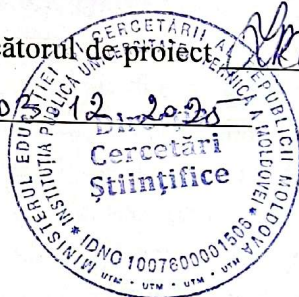
11. Recomandări, propuneri

Includerea posibilității de dotare logistică cu echipamente: cameră de fotografiat profesională, scanner pentru a crește fezabilitatea cercetărilor.

Conducătorul de proiect dr. Lucia ADASCALIȚA

Data: 07.12.2025

LȘ

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2025

Cifra proiectului 25.80012.0807.53SE

Denumirea Proiectului Valorificarea și salvagardarea benzilor desenate din Republica Moldova din perioada 1945-2025 ca parte integrantă a patrimoniului cultural național

Activitățile de cercetare desfășurate în cadrul proiectului și rezultatele obținute în perioada de raportare se rezumă la următoarele:

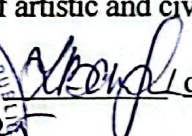
Scopul, obiectivele și acțiunile, planificate pentru etapa 2025 a proiectului, au fost pe deplin realizate. În perspectiva desfășurării unei prime investigații complexe a benzilor desenate ca parte integrantă a procesului artistic din Republica Moldova cercetările s-au axat pe înțelegerea locului și rolului acestui gen al artei grafice secvențiale în peisajul artistic național. Investigațiile, concentrate pe activitățile creatoare ale plasticienilor, opere de valoare de tip bandă desenată, teme, preocupări artistice, mijloace grafice și de expresie originale, mesaje de importanță majoră – au revitalizat, au reconsiderat și au expus analizei artele vizuale naționale din perspectiva istoric-artistică, stilistică și tehnică, socio-culturală, pedagogică și de formare vizuală, interdisciplinară, a metodologiei și conceptelor moderne.

Studiul s-a concentrat asupra identificării, sistematizării, inventarierii, analizării și conservării memoriei culturale prin benzile desenate din Republica Moldova create în perioada 1945-2025. Investigația s-a fundamentat pe un demers metodologic complex și exhaustiv, vizând fondurile arhivistice și culturale precum Agenția Națională a Arhivelor din Republica Moldova, Arhiva Organizațiilor Social-Politice a Republicii Moldova, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Muzeul Literaturii Române din Chișinău, Biblioteca pentru copii „Ion Creangă” din Republica Moldova, Samizdat Club din Republica Moldova, Asociația Caricaturiştilor din Republica Moldova. Studiul participativ-observativ a vizat studierea unei perioade extinse, anii 1945-2025, identificând prezența benzilor desenate în publicațiile periodice *Scânteia leninistă*, *Steluța*, *Chipăruș*, *NOI*, *Alunelul*, *Cactus*, *Constelația Post-Scriptum* ș.a. Analiza a permis identificarea mai multor tipuri de benzi desenate dezvoltate pe teritoriul țării, astfel după format s-au evidențiat benzi desenate publicistice, romanele grafice și banda desenată digitală; după conținut: sociale, istoric-documentare, acțiune/aventură, educaționale, fantastice; după stil: realist, stilizare caricaturală, stil franco-belgian, minimalist; după structura narativă: secvențială liniară, secvențială fragmentară, fără text, hibridă; după funcție: educațională, istoric-documentară, de demistificare, politică, experimentală. Din ample analize se observă cert că banda desenată s-a regăsit în pledoariile vizuale ale multiplilor artiști plastici din Republica Moldova: Alexei Grabco, Lică Sainciuc, Margareta Chițcatii, Cristiana Grati, Octavian Curoșu, Alex Buretz, Călin și Valentin Enachi, Inna Sacali, Iurie Simac, Valeriu Curtu, Alexei Colîbneac, Ivan Dub, N. Romanovschi, G. Gurban, Nona Mîndrescu, N. Cibotaru, Boris Jankov, Aurel Guțu, Valeriu Ionițoi, Ana Evtușenco, E. Maidenberg, N. Bahcevan, Anatolii Smîșleaev, N. Tighineanu, Vasile Diviza, Radu Diordiev, Iulian Melnic ș.a. A fost conturat specificul benzii desenate din Republica Moldova marcat de un parcurs distinct, în care se evidențiază o etapă preliminară, anii 1945-1959, definită prin manifestarea unor prime căutări artistice, o etapă prolifică în anii 1960–1970 (tehnica acuarelă, tuș), urmată de o perioadă de interes diminuat în anii 1980–1990 și începând cu anii 2000 (tehnici digitale) o etapă de revitalizare semnificativă a benzilor desenate, atât la nivel de producție, cât și de interes din partea publicului larg – evoluând de la funcția propagandistic-educativă la un instrument modern de expresie artistică și civică.

The research activities carried out within the project and the results obtained during the reporting period can be summarized as follows:

The goals, objectives, and actions planned for the 2025 stage of the project were fully achieved. With a view to conducting a first comprehensive investigation of comic books as an integral part of the artistic process in the Republic of Moldova, the research focused on understanding the place and role of this genre of sequential graphic art in the national artistic landscape. The investigations, which focused on the creative activities of visual artists, valuable comic strip works, themes, artistic concerns, original graphic and expressive means, and messages of major importance, revitalized, reconsidered, and analyzed the national visual arts from a historical-artistic, stylistic and technical, socio-cultural, pedagogical and visual training, interdisciplinary, and modern methodology and concepts perspective.

The study focused on identifying, systematizing, inventorying, analyzing, and preserving cultural memory through comic strips from the Republic of Moldova created between 1945 and 2025. The investigation was based on a complex and exhaustive methodological approach, targeting archival and cultural funds such as the National Archives Agency of the Republic of Moldova, the Archive of Social and Political Organizations of the Republic of Moldova, the National Library of the Republic of Moldova, the Museum of Romanian Literature in Chişinău, the Ion Creangă Children's Library of the Republic of Moldova, the Samizdat Club of the Republic of Moldova, and the Association of Cartoonists of the Republic of Moldova. The participatory-observational study covered an extended period, from 1945 to 2025, identifying the presence of comics in periodicals such as *Scânteia leninistă*, *Steluța*, *Chipăruș*, *NOI*, *Alunelul*, *Cactus*, *Constelația Post-Scriptum*, and others. The analysis identified several types of comics developed in the country, as follows by format: journalistic comics, graphic novels, and digital comics; by content: social, historical-documentary, action/adventure, educational, fantasy; by style: realistic, caricature, franco-belgian, minimalist; by narrative structure: linear sequential, fragmentary sequential, without text, hybrid; by function: educational, historical-documentary, demystifying, political, experimental. Extensive analysis clearly shows that comic strips have found their way into the visual art of many artists in the Republic of Moldova: Alexei Grabco, Lică Sainciuc, Margareta Chițcații, Cristiana Grati, Octavian Curoșu, Alex Buretz, Călin and Valentin Enachi, Inna Sacali, Iurie Simac, Valeriu Curtu, Alexei Colibneac, Ivan Dub, N. Romanovschi, G. Gurban, Nona Mîndrescu, N. Cibotaru, Boris Jankov, Aurel Guțu, Valeriu Ionițoi, Ana Evtuşenco, E. Maidenberg, N. Bahcevan, Anatolii Smîşleacv, N. Tighineanu, Boris Svinorez, Vasile Diviza, Radu Diordiev, Iulian Melnic, and others. The specificity of comics in the Republic of Moldova has been shaped by a distinct trajectory, marked by a preliminary stage, between 1945 and 1959, defined by early artistic explorations, a prolific stage in the 1960s and 1970s (watercolor and ink techniques), followed by a period of diminished interest in the 1980s–1990s and, starting in the 2000s (digital techniques), a stage of significant revitalization of comics, both in terms of production and interest from the general public – evolving from a propaganda and educational function to a modern instrument of artistic and civic expression.

Conducătorul de proiect dr. Lucia ADASCALITA

Data: 03 septembrie 2025

LȘ Științifice

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul 2025 în cadrul proiectului**

Valorificarea și salvagardarea benzilor desenate din Republica Moldova din perioada 1945-2025 ca parte integrantă a patrimoniului cultural național, 25.80012.0807.53SE

- 1. Monografii** (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)
 - 1.1. monografii internaționale
 - 1.2. monografii naționale
- 2. Capitle în monografii naționale/internaționale**
- 3. Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale**
 - 3.1. ADASCALIȚA, Lucia. Conferința tehnico-științifică a studenților, masteranzilor și doctoranzilor 14-16 mai 2025, Vol 4. Materialele conferinței tehnico-științifice. Membrul Comitetului Organizatoric: Lucia Adascalita (secțiunea „Tehnologii și design textile, industrial, poligrafic și media digital”).
- 4. Articole în reviste științifice**
 - 4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)
 - 4.1.1. ADASCALIȚA, Lucia, CAZAC, Viorica, VASILIEV, Nicoleta. Stylistic, thematic, and technical metamorphoses of comic strips in the Republic of Moldova in the years 2000-2025. In: *Arts (MDPI)* – Impact Factor 0,3 (în curs de editare)
 - 4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute
 - 4.2.1. ADASCALIȚA, Lucia. Benzile desenate „Trică și Ciupică” ale plasticianului Alexei Grabco – fenomen socio-cultural și educațional de impac. In: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. Supliment al revistei științifice „Authentication and Conservation of Cultural Heritage. Research and Technique” (Iași, România). Vol. 9. Editor Liliana Condraticova. Iași-Chișinău, 2025. ISSN 2558 – 894X (în curs de editare)
 - 4.2.2. CAZAC, Viorica, TROȘCHINA, Milena. Revista Alunelul, promotor al benzilor desenate în perioada anilor 1990-2000 în Republica Moldova. In: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. Supliment al revistei științifice „Authentication and Conservation of Cultural Heritage. Research and Technique” (Iași, România). Vol. 9. Editor Liliana Condraticova. Iași-Chișinău, 2025. ISSN 2558 – 894X (în curs de editare)
 - 4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei
 - 4.4. în alte reviste naționale
- 5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale**
 - 5.1. culegeri de lucrări științifice editate peste hotare
 - 5.2 culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

- 6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)
- 6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)
- 6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională
- 6.3.1. VASILIEV, Nicoleta, TROȘCHINA, Milena. Analiza diversității tehnicilor utilizate în procesul de creare a benzilor desenate. În: *Învățământul artistic – dimensiuni culturale și identitare*. Simpozionul artistico-științific național cu participare internațională, Universitatea Pedagogică de stat „Ion Creangă” din Chișinău, Facultatea de Arte Vizuale și Design, 28 octombrie 2025. (în curs de editare)
- 6.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

7. Teze ale conferințelor științifice

- 7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)
- 7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)
- 7.2.1. ADASCALIȚA, Lucia, CAZAC, Viorica, VASILIEV, Nicoleta. Comics by young artists from the Republic of Moldova and their impact on sustainable development. In: *Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare*, Ed. 17, 25-26 septembrie 2025, Chișinău. Chișinău: Notograf Prim, 2025, Ediția 17, pp. 98-99. ISBN 978-9975-84-252-5.
Disponibil online: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/98-99_53.pdf
- 7.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională
- 7.3.1. VASILIEV, Nicoleta, TROȘCHINA, Milena. Analiza diversității tehnicilor utilizate în procesul de creare a benzilor desenate. În: *Învățământul artistic – dimensiuni culturale și identitare*. Simpozionul artistico-științific național cu participare internațională, Universitatea Pedagogică de stat „Ion Creangă” din Chișinău, Facultatea de Arte Vizuale și Design, 28 octombrie 2025. (în curs de editare)
- 7.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

- 8.1. cărți (cu caracter informativ)
- 8.2. enciclopedii, dicționare
- 8.3. atlase, hărți, albume, cataloage, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice)

9. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

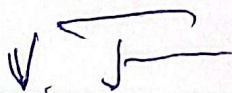
- 10.1. manuale pentru învățământul preuniversitar (aprobate de ministerul de resort)
- 10.2. manuale pentru învățământul universitar (aprobate de consiliul științific /senatul instituției)
- 10.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice

11. Recomandări, propuneri.

Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2025
Cifrul proiectului 25.80012.0807.53SE

Cheltuieli, lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Deplasări de serviciu în interiorul țării	222710			
Deplasări de serviciu peste hotare	222720			
Servicii medicale	222810			
Servicii de editare	222910			
Servicii de protocol	222920			
Servicii de cercetări științifice contractate (salarizarea membrilor echipei - 80%)	222930	238 824,0		238 824,0
Servicii neatribuite altor aliniate (publicarea articolelor științifice / servicii laborator)	222999	4 000,0	+10 203,7	14 203,7
Servicii neatribuite altor aliniate (salarizarea personalului din afara instituției)	222999			
Servicii neatribuite altor aliniate (salarizarea personalului administrativ - 5%)	222999	14 880,0		14 880,0
Alte cheltuieli în bază de contracte cu persoane fizice	281600			
Cheltuieli curente neatribuite la alte categorii (taxe de participare la forumuri și evenimente științifice)	281900	10 200,0	-10 200,0	
Procurarea mașinilor și utilajelor	314110			
Procurarea activelor nemateriale	317110			
Procurarea combustibilului, carburanților și lubrifianților	331110			
Procurarea produselor alimentare	333110			
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110	32 096,0	-3,70	32 092,3
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	336110			
Procurarea altor materiale	339110			
TOTAL		300 000,0		300 000,0

Rector U.T.M.

 (semnătura)

dr. hab. Viorel BOSTAN

(numele, prenumele)

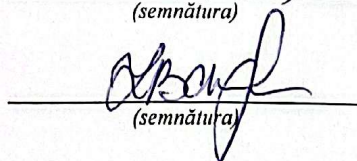
Contabil (economist)

 (semnătura)

Victoria IOVU

(numele, prenumele)

Conducătorul de proiect

 (semnătura)

dr. Lucia ADASCALIȚA

(numele, prenumele)

Data: 08.02.2025

LȘ

 Cercetări Științifice
 INSTITUTUL DE ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE
 U.T.M. CLUJ-NAPOCA
 IDNO 1007600001506

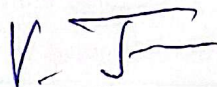
Componența echipei conform contractului de finanțare 2025

Cifrul proiectului 25.80012.0807.53SE

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru 2025						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă sau nr. de ore conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Adascalîța Lucia	1988	dr.	26.4	01.08.2025	31.12.2025
2.	Cazac Viorica	1976	dr.	25.2	01.08.2025	31.12.2025
3.	Vasiliev Nicoleta	2000	f-grad	25.2	01.08.2025	31.12.2025
4.	Troșchina Milena	2001	f-grad	25.2	01.08.2025	31.12.2025

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2025					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă sau nr. de ore conform contractului	Data angajării
1.					
2.					
3.					

Rector U.T.M.

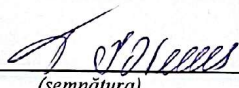

(semnătura)

dr. hab. Viorel BOSTAN

(numele, prenumele)

Contabil (economist)

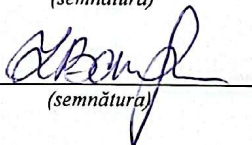

(semnătura)

Victoria IOVU

(numele, prenumele)

Conducătorul de proiect

(semnătura)

dr. Lucia ADASCALIȚA

(numele, prenumele)

Data:

03.12.2025

LȘ

EXTRAS
din Procesul Verbal
al ședinței Consiliului Științific UTM
din 02 decembrie 2025

Prezenți: 14 membri ai Consiliului științific al UTM – Vasile Tronciu, *Prorector pentru cercetare, prof. univ., dr. hab.*; Bostan Ion, *Academician AȘM, prof. univ., dr. hab.*; Bostan Viorel, *Rector UTM, prof. univ., dr. hab.*; Siminiuc Rodica, *Directoare a ȘD UTM, conf. univ. dr.*; Sturza Rodica, *Membriu cor. AȘM, prof. univ., dr. hab.*; Ghendov-Moșanu Aliona, *conf. univ., dr. hab.*; Caisîn Larisa, *prof. univ., dr. hab.*; Cepoi Liliana, *Director, Institutul de Microbiologie și Biotehnologie al UTM, conf.univ., dr.*; Gheorghită Maria, *prof. univ., dr.*; Monaico Eduard; *dr., conf. cercet.*; Țurcanu Dinu, *dr., conf. univ.*; Țirșu Mihai; *Director Institutul de Energetică UTM, conf. univ., dr.*; Popovici Mihail, *conf. univ., dr.*; Muntean Viorel, *Doctorand UTM*

S-A DISCUTAT: audierea rezultatelor științifice obținute pe parcursul anului 2025 al proiectului din cadrul Concursului de proiecte „Stimularea excelenței cercetărilor științifice” pentru anii 2025-2026: *25.80012.0807.53SE „Valorificarea și salvagardarea benzilor desenate din Republica Moldova din perioada 1945-2025 ca parte integrantă a patrimoniului cultural național”*, Conducător de proiect: *dr. Lucia ADASCALITĂ.*

S-A DECIS: aprobarea rezultatelor științifice obținute pe parcursul anului 2025 al proiectului din cadrul Concursului de proiecte „Stimularea excelenței cercetărilor științifice” pentru anii 2025-2026: *25.80012.0807.53SE „Valorificarea și salvagardarea benzilor desenate din Republica Moldova din perioada 1945-2025 ca parte integrantă a patrimoniului cultural național”*, Conducător de proiect: *dr. Lucia ADASCALITĂ.*

Președinte al CȘ UTM,
Vasile TRONCIU, dr. hab., prof. univ.

Secretar al CȘ UTM,
Liliana CEPOI, dr. hab.